

and organizations - as a source information base analysis. Determining the level of importance of each of the stakeholders. Ranking the level of importance of participation of each stakeholder. The parties make it possible to focus on the most influential groups. Ranking is based on the assessment of the level of impact on successful implementation of the project and involves the formation of three groups stakeholders on the level of importance of their involvement in the project management. This stage involves determining the actual possibility stakeholders to facilitate or hinder the progress of implementation and success completion of the project.

Evaluation of interest. The main task is identification the nature and level of interest in the successful implementation of the project or its failure. In this case, we propose to assign numerical values from 1 to 3 with the corresponding identifying signs "+" or "-".

Identification of emotional belonging to the project. Practice project management has examples of situations in which emotional the attitude of stakeholders differs from actual interests. Dana the stakeholder analysis component becomes an integral source of information to form a communication plan for the project.

Growth of economic efficiency and value of realized projects as a result of the implementation of measures to increase the maturity of the project management is confirmed by empirical research. The main ones economic and value effects from the growth of project maturity management in diversified organizations is defined as follows: mobilization internal resources of the organization, increasing competitive advantages, ensuring the process of achieving the strategy of the organization, reducing the number unsuccessful projects, reduction of the average level of budget overruns, increase productivity, increase consumer satisfaction, reduction of the average level of delay in the project schedule, increase achieving project goals, etc. Determination of economic effect from optimization of

project management processes at enterprises is offered based on the assessment of changes in performance indicators of projects for established time and cost limits and the integrated indicator effectiveness of project management.

References

1. Anshina V. M., Dagaev A. A. (2006). Innovation Management: Concepts, multi-level strategies and mechanisms for innovation development: Tutorial. Moscow, Russia: Business, 584.
2. Bushuyev S. D. (2012) Master Class, «Innovative projects and programs management based on a system of knowledge P2M».
3. Doug DeCarlo (2007) Extreme Project Management. Moscow, Russia: Company p.m. Office, 588.
4. Filatov Y. V. (2008) Adaptation of economic firm behavior to current conditions in Russia: dissertation for the degree of candidate of economic sciences: 08.00.01 specialty «Economic Theory of Science». Moscow, Russia, 22.
5. Kalyuzhnyi V. V. (2007). Reasons for failure of innovation projects: identifying and diagnosing problems. Project management and development of production: Collected Works East Ukrainian National University named after V. Dahl. Lugansk, Ukraine, № 1 (21), 130 -138.
6. Latkin M. O. (2009). Methodological basis for the creation of enterprise risk management projects: Dissertation for the degree of Doctor of Science: specialty 05.13.22«Program and Project Management». Kharkov, Ukraine, 35.
7. Meskon M., Albert M., Hedouri F. (1997) Principles of Management. Moscow, Russia: Publishing «Business», 704.
8. Organizational culture [electronic resource]: Human Resources. Reference Dictionary. Mode of access: <http://psyfactor.org/personal/personal14-03.htm>.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Верховод І.С.,

*кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, Україна*

Леушина О.А.

*кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, Україна*

THE SOCIALIZATION OF THE DISTRIBUTION IN THE INCOME IN THE CONTEXT OF GLOBAL COMPETITIVENESS OF THE ECONOMY OF UKRAINE

Verkhovod I.,

*Ph. D. in Economics, Associate Professor
of economics and hotel and restaurant business department
Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Ukraine*

Leushyna O.

*Ph. D. in Economics, Associate Professor
of economics and hotel and restaurant business department
Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Ukraine*

Анотація

У статті уточнено поняття соціалізації економіки. Досліджено протиріччя між вимогами соціалізації розподілу та необхідністю підтримки глобальної конкурентоспроможності національного виробництва. Розглянуто деякі суперечності процесів соціалізації розподілу доходів. Обґрунтований обсяг досвіду європейських країн щодо політики розвитку перерозподілу доходів в Україні. Запропоновано кілька способів зміни механізму розподілу ресурсів, виділених на соціальні цілі. Звернено увагу на необхідність оновлення місця соціальної сфери в процесах відтворення економіки, перетворення її на джерело конкурентних переваг для бізнесу. Досліджена суперечність між вимогами соціалізації розподілу благ і потребами підтримання глобальної конкурентоспроможності національного виробництва.

Abstract

The notion socialization of economics has been found out exactly in the article. Investigated the contradiction between the demands of socialization of distribution and the need to maintain global competitiveness of national production. Some contradictions of socialization processes of income distribution have been considered. The scope of the experience of European countries to development policy of income redistribution in Ukraine is justified. Some ways of changing the mechanism of distribution of the resources, allocated for social purposes, have been suggested. Our attention is paid to the necessity of renewal of the social sphere place in economic reproduction processes, its turning into a source of competitive advantages for business.

Ключові слова: розподіл, соціалізація, соціальне забезпечення, інститути перерозподілу доходів.

Keywords: distribution, socialization, social security institutions of income redistribution.

Постановка проблеми. В системі господарських цілей будь якого суспільства умовно можна виділити дві групи. Перша група – це цілі, пов'язані із наближенням до межі виробничих можливостей суспільства. Друга група – цілі, пов'язані із наближенням до справедливого розподілу, тобто забезпечення такого розподілу обмежених благ між учасниками суспільного виробництва, який відповідатиме не лише вимогам економічної ефективності, а й морально-етичним принципам, соціально обумовленим пріоритетам, загальнолюдським цінностям, сприятиме гармонізації системи економічних інтересів та запобігатиме соціальним конфліктам. В сучасних умовах, коли виробничі можливості найбільш розвинутих суспільств забезпечують гідне життя своїм громадянам, проблеми поліпшення загальносуспільного добробуту все більше формуються не в сфері нестачі виробничих можливостей, а в нездатності суспільств раціонально та соціально справедливо розподілити результати їх використання.

Коли об'єктом економічного дослідження стають проблеми не максимізації виробничих результатів, а раціоналізації їх розподілу, шляхи поширення таких результатів на численні верстви населення, залучення всіх соціальних груп до участі в розподілі додаткових вигід від економічного зростання, до наукового обігу, з нашої точки зору, необхідно ввести такий термін, як «соціалізація». Останній містить наукове відображення тих аспектів розвитку, що стосуються не накопичення виробничих можливостей, а перетворення їх на чинники зростання суспільного добробуту, аспектів, що характеризують здатність суспільства впроваджувати при розподілі принципи і пріоритети соціальної солідарності й справедливості. Відповідно, дослідження можливостей і обмежень застосування досвіду провідних країн щодо досягнення бажаної міри соціалізації розподілу в економічному регулюванні країн, що розвиваються і, зокрема, України, стає однією з найбільш актуальних науково-прикладних завдань.

Аналіз останніх досліджень та виділення невирішеної частини проблеми. Глумачення провідних тенденцій соціалізації розподільчих відносин в сучасних умовах до цього часу викликає наукові дискусії. Згідно базових положень теорії людського капіталу інформатизація й інтелектуалізація суспільної праці стають причиною становлення принципово нової системи диференціації доходів, за якої на пропорції розподілу доходів значно впливає вже не власність на матеріальні ресурси, а знання й здібності, затребувані сучасним ринком. При цьому, вважається, що ні зростання рівності розподілу доходів, ні збільшення чисельності середнього класу не належить до безпосередніх і закономірних результатів функціонування такої нової системи розподілу. Ця система лише знімає обмеження, пов'язані з концентрацією власності на матеріальні ресурси, але не гарантує, що новими можливостями зможуть скористатись всі, або хоча б переважна частина суспільства. Зокрема, люди, які не змогли вчасно опанувати затребувані економікою знання і навички, закономірно опиняться на нижчих рівнях соціальної ієрархії, потерпаючи при цьому як від майнової нерівності, так і від неспроможності скористатись тими вигодами людського капіталу, що пов'язані з раціоналізацією споживачької поведінки та зростанням комунікативних можливостей. Як зазначав Т.А. Стюарт, «тим не менше, невидима рука ринку рухає і ринком праці. Оскільки знання є головним джерелом вартості, варто очікувати, що вигоди одержуватимуть ті, хто працює головою, а всі шишки випадуть тим, хто цього робити не вмів.» [1, С. 124].

Прихильники теорії соціалізації капіталу виходять з того, що зростання чисельності середнього класу та поліпшення життєвого рівня переважної маси населення стає закономірним результатом поєднання сучасної технологічної бази виробництва із конкурентним ринком і трансформацією таких інститутів ринкової економіки, як фірма, контракт, влада і власність. Отже і соціалізація розподілу доходів стає інтегральним результатом закономірної форми адаптації суб'єктів економіки до нового

етапу розвитку техніки й організації виробництва, нового місця людини в технологічному процесі створення нової вартості. Зокрема, Л. Ерхард вважав, що ринкова конкуренція, яка підтримується та доповнюється прозорою соціально спрямованою політикою уряду дозволить поєднати високі темпи економічного зростання із поширенням високих стандартів життя для всіх: «...Соціальний сенс ринкового господарства в тому і полягає, що будь-який успіх економіки, будь-яке досягнення раціоналізації, будь-яке підвищення продуктивності праці йде на благо всьому народу та слугує кращому задоволенню потреб споживачів» [2, С. 233].

Окремим аспектам проблеми соціалізації розподілу та її впливу на економічне зростання присвячені роботи таких зарубіжних і вітчизняних вчених, як П. Кругман, К. Поланьї, В. Якубенко та ін.

Але навіть найбільш яскраво виражені тенденції трансформації відносин розподілу (зростання рівності в другій третині ХХ ст., гальмування цих процесів і стабілізація пропорцій розподілу доходів в останніх його двох десятиріччях та, нарешті, зростання нерівності й розмивання стандартів соціального забезпечення на початку ХХІ ст.) не мають однозначної трактовки: чи то зростання рівності є закономірним, а події останніх років є тимчасовим явищем адаптації суспільних інститутів, чи то соціальні досягнення другої третини ХХ ст. були лише збігом обставин, і не відображають закономірності соціалізації відносин розподілу.

Мета статті – сформулювати теоретичні підходи до вирішення суперечності між соціалізацією розподілу та вимогами підтримання глобальної конкурентоспроможності національного виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Завдання цього дослідження вимагають формування цілісного базисного бачення соціалізації розподілу, розуміння місця процесів соціалізації в загальній логіці економічного розвитку. Воно має поєднувати створені теоретичні моделі із результатами систематизації господарських процесів останніх років, відображати результати застосування теоретичних інструментів для пояснення сучасних тенденцій господарської діяльності.

В роботах вітчизняних дослідників, зокрема Ю.К. Зайцева, соціалізація тлумачиться як процес наповнення приватнокапіталістичної економіки якісно новими елементами, що забезпечують узгодження суспільних і приватних інтересів на засадах солідарності й соціального партнерства [3].

В економічній енциклопедії в статті С.В. Мочерного соціалізація економічних систем визначається як процес поступового еволюційного наповнення підсистем та елементів економічної системи капіталізму соціалістичним змістом [4, С. 414]. Виділяються також такі складові економічної соціалізації, як соціалізація продуктивних сил, господарського механізму і економічних відносин. Виділяють визначення соціалізації на макрорівні (як характеристики суспільних процесів) і на мікрорівні (як характеристики зміни моделей поведінки

людини). Наприклад, соціалізація економіки на макрорівні тлумачиться як усупільнення процесів виробництва розподілу і споживання [5, С.117], а на мікрорівні – як тенденція, а згодом і закономірність, згідно з якою під впливом потреб виробництва значно прискорюється процес засвоєння і використання основними суб'єктами господарювання (у своїх інтересах) специфічної системи знань, норм, цінностей, необхідних для успішного функціонування народного господарства» [5, С.113]. Обидва визначення розкривають аспекти тих самих процесів: формування певних загальносуспільних пропорцій розподілу ресурсів і доходів, правил і норм соціальної взаємодії нерозривно пов'язано із змінами моделей господарської поведінки суб'єктів економічних відносин.

Наведене дає підставу уточнити розуміння соціалізації економіки: це узагальнення складних процесів, що відбуваються в сфері економічної, соціальної, політичної, ідеологічної взаємодії. Вона відображає формування таких пропорцій розподілу ресурсів і доходів, таких інститутів, правил і норм взаємодії економічних суб'єктів, які перетворюють економіку на інструмент поліпшення добробуту широких верств населення [6, С. 45].

Процеси соціалізації розподілу стають формою вирішення більш ніж гострої суперечності відповідних відносин. Загальна спрямованість еволюції взаємодії держави, суспільства і бізнесу в сфері перерозподілу доходів й тягаря фінансування витрат на суспільні блага в країнах ЄС задавалась необхідністю вирішення таких суперечностей. По-перше, у державному регулюванні – суперечності між необхідністю зростання масштабів державного перерозподілу доходів для ресурсного забезпечення вирішення соціальних проблем і згортанням економічної активності, руйнуванням стимулів до підвищення виробничої ефективності внаслідок державного втручання. По-друге, інститутів регламентації взаємодії представників різних соціальних груп – між необхідністю вирівнювання розподілу доходів для забезпечення потреб виробництва в ресурсах праці високої якості й потребою більшої концентрації доходів в руках власників капіталу для забезпечення високих темпів накопичення і підтримання підприємств в конкурентоспроможному стані.

Із насиченням суспільного виробництва капіталом, зниженням жорсткості обмежень на масштаби його залучення у виробництво (завдяки формуванню значних потужностей індустріального виробництва та розвитку фінансового посередництва) більші рідкісним, відповідно, пріоритетним щодо розподілу доходів ставав людський, а не фізичний капітал. Це проявлялось, в першу чергу, у формуванні розгалуженої системи соціального забезпечення, що поєднувала засади соціального страхування і державних трансфертів, а також вбудовувала соціальні стандарти в процес вільної контрактиції на ринку праці. Зокрема, на початок ХХІ ст. в більшості країн ЄС склалась більш менш збалансована система розподілу фінансового тя-

гаря і вигід від формування фондів соціального захисту населення.

Таким чином, вимогливість суспільства щодо якості людських ресурсів, орієнтація бізнесу на використання високої кваліфікації персоналу як провідного чинника конкурентних переваг слугує запорукою більшої ефективності використання коштів соціальної сфери на боротьбу з бідністю. В умовах високої потреби бізнесу у кваліфікованих кадрах та схильності власників створювати сприятливі умови для формування високої професійної компетенції навіть державні механізми акумуляції ресурсів на соціальні цілі підпорядковуються високим стандартам ефективності механізмів відтворення людських ресурсів.

Всупереч цьому, країни, де бізнес більшою мірою схильний використовувати занижені витрати на оплату праці в якості чинника конкурентоспроможності, де, відповідно, не сформована потужна потреба в висококваліфікованій і добре вмотивованій робочій силі, ефективність використання ресурсів соціальної сфери для зменшення масштабів бідності буде, переважно, відносно низькою. Навіть якщо законодавче регулювання або традиції суспільства передбачають більш масштабну участь бізнесу в фінансуванні соціального забезпечення, все одно вона не матиме того цільового навантаження, яке перетворить її на чинник підвищення конкурентоспроможності населення на ринку праці й зростання загального добробуту у суспільстві. Тоді участь бізнесу в фінансуванні програм боротьби з бідністю матиме характер патерналізму, а не інвестування в людський капітал. Відповідно, незалежно від пропорцій розподілу навантаження щодо фінансування соціальної сфери між державою і бізнесом, її ресурсне забезпечення не перетворюватиметься на високі темпи накопичення людського капіталу (тобто знань, навичок і здоров'я здатних забезпечувати приріст продуктивності праці й доходів) і результативність використання ресурсів для зменшення масштабів бідності залишатиметься низькою.

Обтяжливість податкового навантаження для вітчизняного бізнесу, вагомість передбачених законодавством соціальних виплат серед чинників зниження глобальної конкурентоспроможності вітчизняного виробництва традиційно відзначаються науковцями. З іншого боку, відзначаються й незадовільні результати функціонування системи соціального забезпечення, зокрема, низький рівень заміщення трудових доходів пенсіями, недоступність якісних медичних послуг для більшості населення, недоліки ресурсного забезпечення освітньої сфери. Отже, Україна стикнулася із вкрай гострою суперечністю: з одного боку, зростання обсягів ресурсів, що вилучаються з комерційного обігу вкрай негативно позначається на масштабах і ефективності економічної діяльності, а з іншого – підтримання бажаних для суспільства норм соціального забезпечення за наявного рівня фінансування цієї сфери стає неможливим. Частка соціальних витрат в бюджеті України була однією з найвищих в Європі протягом всієї історії незалежності, водночас

якість життя населення завжди була далекою від стандартів ЄС. Поширеність бідності серед працюючого населення, відсутність помітного зв'язку між освітнім рівнем і розмірами доходів, тривале скорочення середньої тривалості життя та погіршення демографічних показників – все це свідчення того, що навіть ціною вагомого негативного впливу фінансового навантаження, яке соціальна сфера спричиняє на вітчизняну економіку, не вдається забезпечити прийнятний для суспільства рівень вирішення соціальних проблем.

Причини такого загострення цієї розподільчої проблеми для України, на нашу думку, саме в специфічності зв'язку економіки і соціальної сфери. Витрати на останню для вітчизняного бізнесу – це лише вимушені прояви патерналізму, але ніяк не інвестиції в створення значущих конкурентних переваг. Переважна частка соціальних витрат є компенсаторний характер, тобто зменшує міру депривації одержувачів щодо певної групи благ, замість того щоб сприяти соціальній мобільності й попереджати виникнення ситуації, коли формується потреба в соціальній допомозі. До того ж, значна частка соціальної допомоги надається в процесі взаємодії державних установ і надавачів послуг, оминаючи власне суб'єкта допомоги. Саме така ситуація склалась із пільгами щодо оплати комунальних послуг, фінансуванням медичних послуг, наданням пільг щодо користування громадським транспортом. В Україні соціальна допомога надається, переважно, в такій формі, що не збільшує купівельну спроможність її одержувачів, а дозволяє виробникам соціально значущих благ отримувати гроші напряму від урядових структур, незалежно від міри задоволення потреб одержувачів допомоги. Останні позбавлені вибору, а виробники соціально значущих благ, поперше, позбавляються тиску конкуренції, по-друге, необхідності орієнтуватись на реальні потреби соціально вразливих верств населення.

Диктат монополістів розподілу соціально значущих благ провокує неефективне і нецільове використання ресурсів соціальної сфери, не дозволяє перетворити витрати на соціальне забезпечення на чинник зростання соціальної мобільності населення, підвищення його конкурентоспроможності на ринку праці, зростання трудових доходів. У результаті соціальні витрати не сприяють вирішенню проблеми, а саме, поліпшенню економічного потенціалу населення і усуненню потреби в соціальних допомогах, а лише зменшують тягар бідності, залишаючи одержувачів соціальних допомог залежними від системи соціального забезпечення. При цьому пошук шляхів поліпшення ситуації ускладнюється традиційним баченням недостатності фінансування соціальної сфери як провідної причини низької якості її функціонування. Проблема не вичерпується недостатністю фінансування, вона, значною мірою, породжена нераціональними механізмами розподілу і застосування виділених на соціальні цілі ресурсів. Відповідно, самого зростання масштабів ресурсів, що спрямовуватимуться на вирішення соціальних проблем недостатньо для сут-

твого поліпшення соціально-економічного становища населення. Значущі позитивні зрушення в якості життя вимагають суттєвого оновлення принципів ресурсного забезпечення соціальної сфери, усунення монополізму виробників соціально значущих благ, задіяння потенціалу конкуренції між ними для запровадження прогресивних стандартів ефективності їх діяльності, надання вибору одержувачам соціальної допомоги способів і форм використання ресурсів соціальної сфери.

Другий бік проблеми ресурсного забезпечення вирішення соціальних проблем, негативний вплив оподаткування та соціальних внесків на конкурентоспроможність та умови відтворення капіталу, поширено розглядається лише в контексті надмірності соціального тягаря. В результаті ігнорується не менш значуща проблема – перетворення соціально спрямованих витрат бізнесу на чинник поліпшення забезпечення якісними ресурсами праці й підвищення конкурентоспроможності навіть в умовах зростання рівня соціальної захищеності працюючих. Не лише зменшення ставок оподаткування та стягнення соціальних внесків з власників бізнесу може сприяти поліпшенню виконання останніми своїх соціальних функцій, а й надання більшої свободи у виборі напрямів і форм їх виконання, надання надійного механізму контролю за цільовим використанням здійснених соціальних платежів.

Висновки. Результативність вирішення соціально-економічних проблем визначається не тільки пропорціональним розподілом національного доходу, часткою соціальної сфери у складі сукупних ресурсів суспільства, не тільки пропорціональним розподілом доходу між бюджетами, спеціальними органами соціального призначення та факторними доходами суб'єктів господарювання. На міру ефективності використання ресурсів соціальної сфери значно впливає поширена в бізнес структурах модель підтримки конкурентоспроможності. Якщо ефективність економічної діяльності ґрунтується на високих вимогах до якості трудового потенціалу, поєднанні гідного рівня трудових доходів і активної участі бізнесу в формуванні ресурсного забезпечення системи відтворення кваліфікованих кадрів, то соціальна сфера перетворюється з джерела споживчого тиску на економіку на джерело конкурентних переваг і вигідний об'єкт інвестування. Якщо ж бізнес обирає модель підтримки конкурентоспроможності, засновану на дешевій робочій силі, прагне замінити свідому і творчу участь працівників у вирішенні завдань фірми жорсткою регламентацією трудових функцій, то соціальна

сфера стає тягарем розвитку і підтримання конкурентоздатності бізнесу, а механізми ресурсного забезпечення її діяльності перетворюються на засоби реалізації патерналістських традицій і позбавляються здатності сприяти вирішенню головного завдання соціалізації розподілу: усунути залежність широких верств населення від соціального забезпечення, вбудовування механізмів забезпечення добробуту в механізми функціонування бізнесу.

Для України вирішення проблем соціалізації розподілу вимагає не просто зміни пропорцій розподілу доходів між сферами (створення ринкових і неринкових благ), між комерційним обігом і державним бюджетом, а принципового оновлення місця соціальної сфери в процесах економічного відтворення, перетворення її на джерело конкурентних переваг для бізнесу, підпорядкування забезпеченню високої соціальної мобільності населення, підвищенню продуктивності праці і доходності трудової діяльності як єдиної об'єктивної основи зростання рівня соціальної захищеності всіх верств населення.

Список літератури

1. Томас А. Стюарт Интеллектуальный капитал: новый источник богатства организаций / пер. с английского В. Ноздриной. – М.: Поколение, 2007. – 368 с.
2. Ерхард Л. Социально-рыночное хозяйство /Мировая экономическая мысль. Сквозь призму веков. В 5 т. / Сопред. научно-ред. совета Г.Г. Фетисов, А.Г. Худокормов, Т.Ш Эпоха социальных переломов / Отв. ред. А.Г. Худокормов. М.: Мысль, 2005. – 896 с. (с. 639).
3. Зайцев Ю.К. Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства / Київський національний економічний ун-т. –К.: КНЕУ, 2002. – 188 с.
4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.3 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 р. – 952 с.
5. Зайцев Ю. К., Савчук В. С., Мельник О. М., Малий І. Й., Фукс А. Е. Трансформаційна економіка: навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана" – К. : КНЕУ, 2008. – 368 с.
6. Верховод І.С, Леушина О.А. Соціалізація розподілу благ: досвід європейських країн і проблеми України / І.С. Верховод, О.А. Леушина // Україна: аспекти праці. Науково-економічний та суспільно-політичний журнал № 3, 2013. – С.43 – 50.

CONCEPTUAL ASPECTS OF TRANSFORMATION OF HIERARCHY OF SOCIOECONOMIC RELATIONS SUBJECTS INTO THE STATE OF A SYSTEM-PERFECTION

Haharinov O.

*Lecturer of the Department of Public Administration,
Public Administration and Regional Economics,
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

Abstract

The article discusses the conceptual aspects of the transformation of the hierarchy of socioeconomic relations subjects, including business organizations, into the state of a system-perfection as an adequate measure for modern global problems.

Keywords: transformation, business organizations, the state of a system-perfection, the hierarchy of socio-economic relations subjects.

At modern stage of social development, which is characterized by aggravation of many economical, ecological, social and other problems there is a need for transfer to the level of mankind evolution, grounded on a new paradigm of creation and functioning of organizational and socioeconomic systems (SES) (family, enterprise (firm), industry, region, state and union of states) with competitive recovery being a task of huge importance, especially in the post-Soviet space. All this determines the relevance of the article.

The purpose of the article is to present the conceptual aspects of transformation of hierarchy of socioeconomic relations subjects into the state of a system-perfection.

Based on the analysis of the substantive component of the concept of "perfection" [2,3,9,11], a number of conclusions can be drawn:

first, the concept of "perfection" is applied in a broad sense to all spheres of human life and their subsystems, including artificially man-made organizational systems, which includes a business organization;

secondly, the concept of "perfection" is applied to an object, subject or phenomenon only to give a certain characteristic of their positive qualities;

thirdly, the concept of "perfection" in its highest manifestation characterizes the highest limit of positive qualities that can reach an object, subject or phenomenon, a certain ideal set of these qualities, through the prism of the completeness of their strengths and absence of shortcomings.

In turn, research in the field of system-perfection applied to business organizations [6,7,10] makes it possible to pay attention to the favorable internal environment of this concept in a broad sense. Favorable internal environment is that after reaching a certain state, the organization produces such results and manifestations that bring joy, satisfaction, and directly lead to economic effect and efficiency, and the organization itself is safe for the environment, including the ecological system. This is a certain ideal, the achievement of which is directly related to the state of consciousness and work with it of each member of such an organization and key partners.

According to Kobzev P. M [8, p. 32-33] system-perfection of organizational and economic system is a multifaceted perfection of the system and its internal environment, which is manifested in interaction with the external environment, with the maximum possible implementation of known in theory systems of system

properties (static system-perfection) and perfection of organization systems with the maximum possible observance of the system principles and laws of functioning of systems known in the theory of systems (dynamic system-perfection). But it should be noticed that the creation of a system-perfection business organization is just one of the steps towards building welfare of various states or their associations.

It is proposed to take this understanding of the systemic perfection of organizational systems as a basis for the formation of the conceptual foundations of the transformation of hierarchy of socioeconomic relations subjects into a state of a system-perfection in the context of modern problems and trends.

Four object levels of competitiveness are traditionally distinguished in post-Soviet space [1]: 1) commodity level (goods and services); 2) micro – level (enterprise); 3) meso – level (association of industry players); 4) macro – level (region, state).

It appears from this that competitiveness of enterprise is the second level of competitiveness within the presented hierarchy.

Also, we can conclude that competitiveness of state depends on competitiveness of objects at the macro – level, meso – level, micro – level and commodity level. However, it is the author's opinion that this is not a complete hierarchy of competitiveness in general, in terms of its composition and structure. This is, first of all, due to absence of at least two object levels of competitiveness, namely, global and individual ones.

Various integrated associations (unions) of states in the world, which also compete with each other should be distinguished as objects of the global level.

The author thinks that the individual level should include the following objects: "family" SES and directly an "active element" (a person who acts as both the creator of artificial systems, primarily of socioeconomic systems and organizational economic system type, and directly as the participant of functioning, development and extermination of these systems).

It should be noticed that all the listed objects on each level hierarchy of socioeconomic relations subjects (except commodity one), taking into account the proposed additions, directly act in market economy as subjects of socioeconomic relations. Taking this into account, graphic interpretation of the concept of transformation of hierarchy of socio-economic subjects into a state of system-perfection is proposed for consideration in the figures an alternative to existing approaches (Fig. 1).